

Ú R A D N Ý   Z Á Z N A M

Vec: **Zápis z účasti na 3. ENCJ Lunch seminári**

Koordinátor Lunch Seminárov: Ján Mazák, zástupca Súdnej rady Slovenskej republiky vo Výkonnej rade Európskej siete súdnych rád

Dňa 21. novembra 2023 sa uskutočnil v poradí 3. online ENCJ Lunch seminár, ktorého témou bol vzťah justície s médiami a sloboda prejavu sudcov.

Hlavný príspevok na seminári patril **švédskej** sudkyni, ktorá patrí medzi tzv. press judges/media judges. Ide o sudcov, ktorí sa popri práci sudcu venujú aj komunikácii s verejnosťou a médiami. Aktuálne je vo **Švédsku** 20 press judges (ich mailové adresy sú verejne dostupné), pričom v prípade uvoľnenia miesta nie je problém nájsť ďalšieho sudcu na túto pozíciu. Ich hlavnou úlohou je odpovedať na otázky verejnosti a médií, ktoré sa týkajú predovšetkým justičného systému všeobecne, resp. práv občanov v konaní, veľký okruh otázok sa týka mladistvých a detí v súdnych konaniach, resp. práv rodičov v týchto konaniach. Švedski press judges sú na tieto úlohy vyškolení.

Press judges sa zúčastňujú tlačových konferencií a píšú tlačové správy o tých prípadoch, ktoré vzbudzujú záujem médií, alebo majú pre spoločnosť zásadný význam, resp. sú prelomové z hľadiska justičného systému resp. jeho fungovania. Organizácia tlačových konferencií, resp. písanie tlačových správ o takýchto prípadoch je aj spôsob, akým press judges kontrolujú čo sa dostane do médií, ako sa to odprezentuje a v akom rozsahu. Častokrát sa stávalo, že médiá nesprávne prezentovali a odkomunikovali zásadné rozhodnutia. Je potrebné poznamenať, že press judges nekomentujú svoje vlastné rozhodnutia. Ak aj komentujú a vysvetľujú rozhodnutia svojich kolegov tak nie z pohľadu, či je to správne alebo nesprávne rozhodnutie, ale vysvetľujú právne hľadisko, resp. právne myslenie, ktoré viedlo sudcu k rozhodnutiu.

National Courts administration – švédska správa súdov má špeciálne press oddelenie, ktoré zamestnáva expertov na oblasť komunikácie a ktorí dávajú podporu press judges v prípade potreby.

V **Belgicku** majú systém akreditácie novinárov, resp. zoznam akreditovaných novinárov, ktorí dostávajú informácie o dôležitých otázkach justície, sú pozývaní na tzv. round tables (okružle stoly, ktoré sú organizované belgickou súdnou radou a ich cieľom je zblížiť justíciu a novinárov, vysvetľovať si problémy, postoje). V Belgicku zvykli mávať sudcovi (justícia)

s novinármi bližšie vzťahy, dokonca sa aj neformálne stretávali, ale novinári častokrát skresľovali informácie a tak sa justícia rozhodla, že chce sama na seba prevziať úlohu informátora, vysvetľovať a poskytovať objektívne informácie o dianí v justícii.

Na **Ukrajine** sú sudy a súdne konania otvorené verejnosti. Tiež majú tzv. press judges, ktorí sú volaní sudcami, majú špecializovaný mediálny tréning na justičnej akadémii. Pokrývajú určité územia, kde sledujú dianie v justícii. V prípade, že má jeden press judge na starosti veľké územie pomáha mu aj press officer (nesudca).

Na súdoch prebiehajú aj brífingy v prípadoch, ktoré sú vypuklé a priťahujú zvýšenú pozornosť médií a verejnosti.

V **Lotyšsku** existujú tzv. komunikační poradcovia na súdoch. Existujú aj tzv. breakfast meetings so sudcami a novinármi, kde sudcovia komunikujú dianie na súdoch a v justícii, slúžia na prehlbovanie dôvery a rešpektu medzi médiami a justíciou.

Vo **Francúzsku** zamestnáva súdna rada komunikačného profesionála, pretože sudcovia nechcú komunikovať s médiami nakoľko v právnom poriadku je veľa limitov a obmedzení pre sudcov týkajúcich sa ich vyjadrovania smerom navonok. Avšak majú právo obhajovať svoju vlastnú nezávislosť ako ak nezávislosť súdnictva ako celku. Momentálne prebieha na francúzskej súdnej rade analýza slobody prejavu sudcu, ktorú si od súdnej rady vyžiadal sám minister spravodlivosti.

V závere sa ujal slova **rakúsky zástupca ministerstva spravodlivosti**, ktorý zhodnotil príspevky jednotlivých krajín do diskusie a zdôraznil, že sudcovská funkcia je verejná služba a sudcovia by mali zniesť určitú mieru kritiky, avšak zdôraznil, že v prípade osoby sudcu je o to viac potrebné chrániť jeho osobné údaje a chrániť ho pred atakmi verejnosti (médií) a toho by sa mala zhostiť súdna rada všade tam, kde je súdna rada zriadená.